

Ook in 2021 beheerste corona ons leven en dus ook de werking van DGZ. Daarom een dikke pluim voor al onze medewerkers die - ondanks de moeilijke omstandigheden - door hun gedrevenheid en flexibiliteit de taken van collega's die uitvielen door corona overnamen zodat de dienstverlening van DGZ onverminderd kon gegarandeerd worden!

Einde maart namen we afscheid van Denis Volckaert, die na een carrière van ruim 12 jaar als directeur van DGZ met pensioen ging. We danken Denis voor zijn jarenlange inzet en inbreng voor de verdere uitbouw van onze organisatie. Op 12 juli mochten we Benedikt Sas verwelkomen als nieuwe directeur, die zich al snel helemaal inburgerde en - zoals het hoort - een nieuwe wind laat waaien in de werking van DGZ.

In het najaar van 2021 gingen Benedikt, de managers en ikzelf langs bij onze belangrijkste stakeholders. De rode draad doorheen alle gesprekken was dat al onze stakeholders het belang van DGZ erkennen. Als vereniging van en voor veehouders en hun dierenartsen. Als een essentiële partner in de ondersteuning en uitwerking van programma's en diensten die een gezonde en diervriendelijke veehouderij ten goede komen. Ook onze sterkte als vereniging van alle veehouders in Vlaanderen werd daarbij onderstreept: we werken samen met zowel de landbouworganisaties, onderzoeksinstellingen en overheidsdiensten, maar ook met onze zusterorganisatie ARSIA in Wallonië.

DGZ blijft in de toekomst haar duidelijke en sterke positie innemen om haar klanten continu te ondersteunen met haar kennis en expertise. Zo zal DGZ haar rol als waardecreator binnen de hele agrovoedingsketen én de link naar de consument op een maximale manier vervullen.

Marcel Heylen
Voorzitter bestuursorgaan

“Samen met haar gedreven medewerkers en gesteund door haar stakeholders is DGZ klaar om haar rol als waardecreator binnen de hele agrovoedingsketen maximale invulling te blijven geven.”

LABOANALYSES

76.681	antigeendetectie
147.057	bacteriologie
7.701	parasitologie
35.547	PCR
953.057	serologie dier
106.625	serologie melk

= 1.326.668 laboanalyses

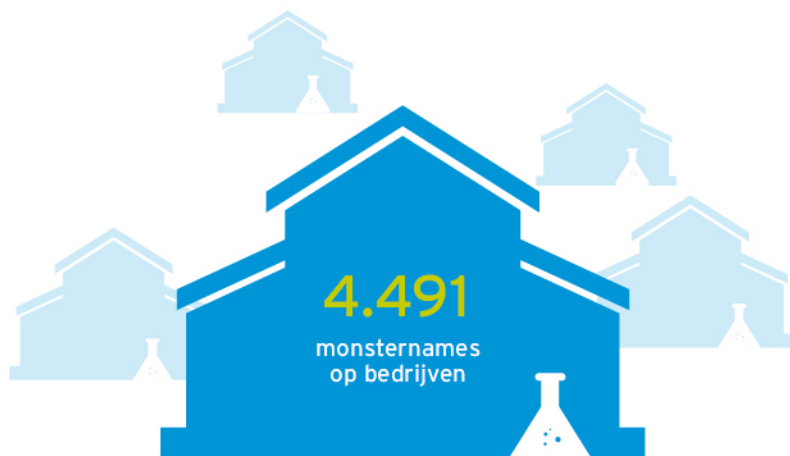
AANTAL MONSTERS

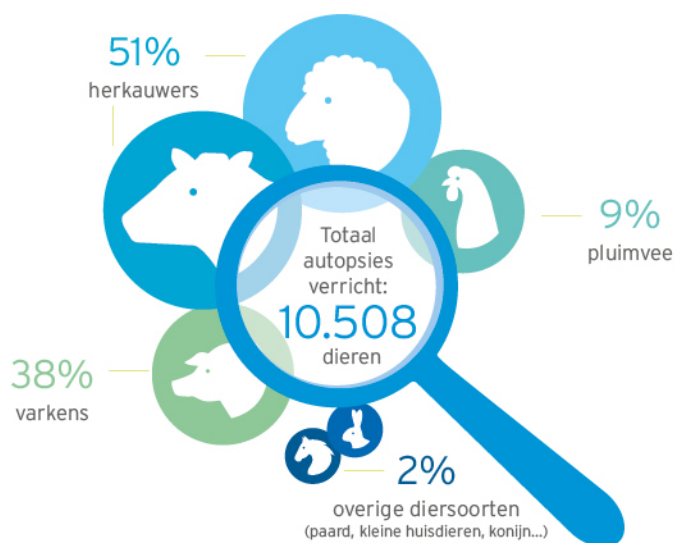
1.409.195 monsters
ontvangen voor onderzoek

CIJFERS IN BEELD
GEBRACHT

MONSTERNAMES

AUTOPSIES

2.232.026 meldingen
in de Sanitel databank & **bestellingen**
van documenten en materiaal voor
identificatie en registratie

DGZ

DGZ drukte en
verstuurde

819.084

identificatiedocumenten

DGZ leverde **13.835.230 oormerken**

DGZ-medewerkers gingen spreken
op **46 infosessies en voordrachten***

1.274 bedrijfsbezoeken

81%
in het kader van
identificatie en registratie

19%
in het kader van
gezondheidszorg

17.836 klanten kregen meermaals telefonisch advies van onze helpdeskmedewerkers. Van alle klanten die ons in 2021 contacteerden zijn:

50%
veehouders

20%
dierenartsen

30%
andere

DGZ Labo breidde de talrijke **geaccrediteerde analyses** uit met:

- Bepaling van chloride, sulfaat, ammonium, pH, geleidbaarheid, Ca, Mg, Fe, Mn, Na en totale hardheid in water.
- Detectie van PRRSV via PCR in speeksel, serum en ongestold bloed van varkens.
- *Salmonella* Enteritidis/ *Salmonella* Typhimurium serotypering en differentiatie van *Salmonella* Enteritidis Salmovac vaccinstam via PCR.
- Detectie van paraTBC via PCR.

Daarnaast nam het DGZ Labo vrijwillig deel aan **bijna 140 ringtesten die het met glans doorstond**. Zo kan het DGZ Labo de **kwaliteit** van de testen niet alleen op een uniforme en objectieve wijze **controleren** maar ze ook **op peil houden**.

Zowel voor haar labo als voor haar I&R-activiteiten streeft DGZ constant naar **kwaliteit** met **accreditaties, certificering en diverse erkenningen** door bevoegde (overheids)instanties.

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

Vlaanderen
is open ruimte

DGZ Labo is geaccrediteerd volgens ISO 17025.

DGZ

103.105 gebruikers

van de DGZ-website
bezochten samen

1.211.965 webpagina's

Met onze **Veescoop-publicaties** houdt DGZ een spreekwoordelijke vinger aan de pols op het vlak van diergezondheid door een aantal **beknopte inzichten** te brengen. Zo waren er bv. in de eerste helft van 2021 bij rundvee beduidend meer abortussen gerelateerd aan het Schmallenbergvirus en zagen we in de autopsiezaal van DGZ opvallend veel gevallen van longontsteking bij varkens veroorzaakt door *Actinobacillus pleuropneumoniae* (App), wat mogelijk verklaard kan worden door het wisselvallige en koude weer in de lente van 2021; in het najaar, na minder goede resultaten begin 2021, zien we in de Vlaamse pluimveestallen een gunstige evolutie van de hygiënescores.

Onze **Gezondedieren-blog** voor dierenartsen met o.a. autopsiecasussen en besprekingen van **praktijkgevallen**, heeft ondertussen een vast publiek gevonden.

Door corona zijn **webinars** behoorlijk ingeburgerd geraakt. Ook DGZ organiseerde er een aantal in de loop van 2021, waarbij vooral deze over **PRRS** en over onze nieuwe **FarmFit applicatie** op heel wat bijval mochten rekenen.

We stuurden **46 persberichten** naar de vakpers voor veehouders en voor dierenartsen.

In totaal verschenen **91 publicaties** in zowel nationale als internationale tijdschriften.

We verstuurd **144 nieuwsbrieven** naar een database met bijna **27.000 abonnees**

13.695

rundveebeslagen

(vleesvee, melkvee & gemengd)
met 1.091.877 runderen

251

vleeskalverbeslagen

met 167.566
vleeskalveren

17.411

schapenbeslagen

met 116.258
schapen

7.650

geitenbeslagen

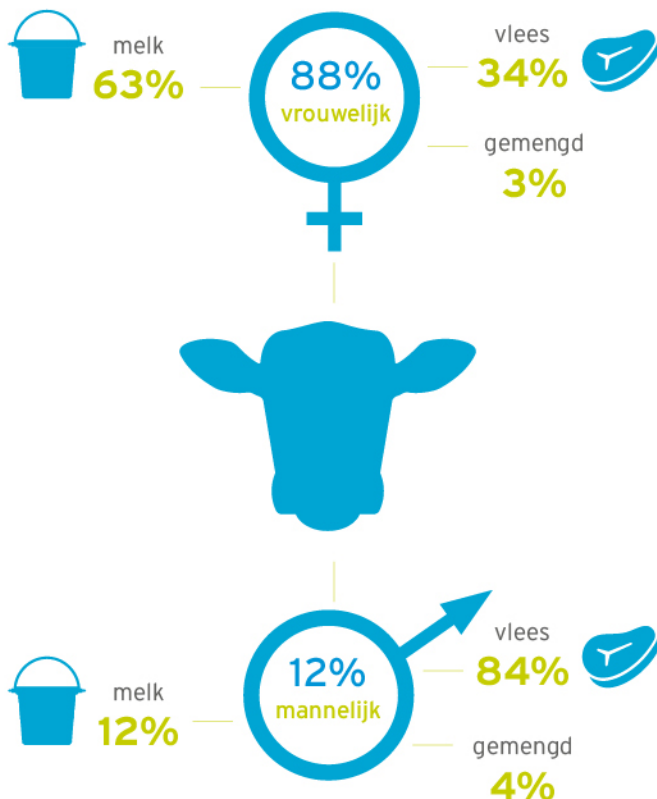
met 77.291
geiten

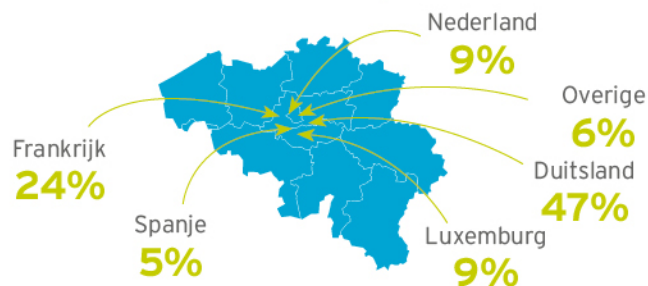
1.510

hertachtigenbeslagen

met 5.806
hertachtigen

176.078 runderen aangekocht
12.333 runderen ingevoerd uit:

"75% van onze laboanalyses en 99% van onze monsternames wordt uitgevoerd onder accreditatie."

944.929
laboanalyses
op grote en
kleine herkauwers

2.501

pluimveebeslagen

met **54.883.457** dieren
(met uitzondering van hobbybedrijven)

23 broeierij-beslagen met
21.560.080 eieren

37.507.349

braadkippen

8.667.677

legkippen

8.708.431

overige

23

loopvogelbeslagen

met **2.520** dieren
(met uitzondering van hobbybedrijven)

2 broeierij-beslagen loopvogels met
2.499 eieren

5.398

varkensbeslagen

431.894

fokvarkenplaatsen

92.142

opfokvarkenplaatsen

4.567.473

vleesvarkenplaatsen

1.760.907

biggen

21

konijnenbeslagen

met **80.362** dieren
(met uitzondering van hobbybedrijven)

206.660

laboanalyses

op pluimvee

157.855

laboanalyses

op varkens

6.797

laboanalyses

overige diersoorten
(paard, kleine huisdieren, konijn...)

JANUARI

Het jaar is nog maar goed en wel begonnen en er is al een **eerste uitbraak van hoogpathogene vogelgriep** op een kalkoenenbedrijf in Deerlijk. De rest van het jaar zullen nog heel wat uitbraken volgen.

In de varkenssector is er **goed nieuws**. Varkenshouders in de provincie Luxemburg, die in 2018 hun dieren preventief moesten ruimen na een uitbraak van Afrikaanse Varkenspest bij wilde zwijnen, mogen hun **stallen vanaf 25 januari herbevolken**.

DGZ en Inagro roepen varkenshouders op om zich te laten coachen om de speenperiode vlotter door te komen en het antibioticagebruik bij de dieren te reduceren. De oproep kadert binnen het demoproject **"Optimaal speenmanagement: gerichte coaching naar een betere gezondheidsstatus"**, gesteund door het Departement Landbouw en Visserij.

Het nieuwe VLAIO-project **"PneumoNEE"** van DGZ en de faculteit Diergeneeskunde van UGent heeft als doel hulpmiddelen te ontwikkelen om **longontsteking (of pneumonie) bij kalveren op te sporen en gericht te behandelen**. PneumoNEE zet in op communicatie, onder meer via webinars, en wil dierenartsen trainen in het gebruik van de **snelscan longecho, een betrouwbare methode om pneumonie te detecteren**.

De **nieuwe regelgeving voor de bestrijding van rundertuberculose** heeft ingrijpende gevolgen voor de aankoop van runderen in binnen- en buitenland: bij aankoop hoeven de dieren **niet langer getuberculineerd** te worden. Anderzijds moeten dieren ouder dan 6 maanden afkomstig uit een risicoland nu wel een **bloedonderzoek** ondergaan.

Een **primeur in Vlaanderen**: voor de eerste keer sinds de start van het BVD-programma is er gedurende **een volledige maand geen enkele IPI geboren!** Na 6 jaar BVD-bestrijding heeft maar liefst 99,3% van de Vlaamse rundveebeslagen het BVD-vrij bedrijfsstatuut behaald.

FEBRUARI

MAART

Twee nieuwe **LEADER-projecten** (samenwerking Boerenbond, DGZ en Inagro) willen varkenshouders begeleiden naar **een hogere diergezondheidsstatus via een goede bioveiligheid**. Ook de **persoonlijke weerbaarheid van varkenshouders** willen ze **versterken** o.a. met infosessies die later op het jaar georganiseerd worden: een eerste over sociale rechten en financiële mogelijkheden en een tweede rond gemoedsrust in moeilijke tijden.

Op vraag van de sector zijn er in **Veeportaal aanpassingen om verplaatsingen van pluimvee op een vlottere manier te kunnen registreren**.

Luchtwegaandoeningen bij kalveren blijven een belangrijk aandachtspunt op het rundveebedrijf. Met de resultaten van de **Griepbarometer** heeft de sector goed in beeld welke ziekteverwekkers wanneer gedetecteerd worden.

Nieuw in het aanbod van het laboratorium zijn de analyses om **bij varkens antistoffen voor twee pandemische stammen van het griepvirus**, met name pH1N1 en pH1N2, op te sporen.

Denis Volckaert gaat na een rijkgevulde carrière ten dienste van de landbouwsector met pensioen. In zijn drievoudige rol als directeur DGZ, MCC en Vivee wordt hij **opgevolgd door Benedikt Sas**, die jarenlange ervaring heeft als leidinggevende in de internationale agrovoedingsindustrie en die als professor Ondernemerschap & Management voorlopig nog beperkt verbonden blijft aan de UGent.

Nu de **runderen terug op de weide** gaan, roept DGZ de veehouders op om de nodige **voorzorgen** te nemen en hun dieren zo te **behoeden voor parasitaire infecties of besmetting met ziektes zoals IBR en BVD.**

De **nieuwe Europese dierengezondheidswet** treedt in voege. Deze heeft belangrijke gevolgen voor onder andere het IBR-bestrijdingsprogramma, met onder meer een aanpassing van de regelgeving rond de statuten. DGZ volgt de ontwikkelingen op de voet en informeert alle veehouders en bedrijfsdierenartsen over de wijzigingen en eventuele acties die ze voor hun bedrijf moeten ondernemen.

MEI

DGZ en ARSIA lanceren **FarmFit**: een bedrijfsmonitoringsapp waarmee dierenartsen samen met hun veehouders op een **makkelijke manier bedrijfsbezoeken kunnen opvolgen, ook op smartphone of tablet.** Webinars, filmpjes en getuigenissen maken de potentiële gebruikers warm om deze handige tool te downloaden.

Dierenartsen kunnen nu bij DGZ Labo terecht voor **onderzoek via PathoSense**, een tool die het mogelijk maakt om een **complete diagnose uit te voeren van diergeneeskundige infectieziekten.**

Omdat er de laatste weken geen nieuwe besmettingen meer gevonden zijn bij wilde vogels, **versoepelen de vogelgriepmaatregelen op 12 mei.** Zo zijn professionelen bv. niet langer verplicht om pluimvee en vogels op te hokken.

DGZ maakt de **resultaten van het abortusprotocol 2020** bekend. Er waren in de loop van het jaar ongeveer 4000 dossiers, met 3400 foetussen die een lijkschouwing ondergingen. De oorzaken van abortus die het vaakst zijn vastgesteld: tweelingdracht, marmering van de achterhandspieren en aangeboren afwijkingen.

Uit de projecten van **Veepeiler Varken** konden we onder meer vaststellen dat kreupelheid een veelvoorkomend probleem is voornamelijk bij vlees- en/of opfokvarkens tussen 12 en 18 weken. De problematiek heeft vaak te maken met het voorkomen van suboptimale condities voor wat betreft voeder en/of drinkwater al dan niet in combinatie met een infectieuze oorzaak. Ook de projecten van **Veepeiler Rund** brachten **heel wat inzichten.** Zo bleek dat 6% van de Vlaamse melkveebedrijven een economisch relevante leverbotinfectie hebben. Weidemanagement en ontwormingsstrategie bleken hierbij bepalende factoren.

Op 4 juni 2021 meldt Sciensano de aanwezigheid van **tuberculose bij drie runderen afkomstig van een Oost-Vlaams melkveebedrijf.** Op Europees niveau is België sinds 2003 officieel vrij van rundertuberculose. De recente gevallen brengen deze status niet in gevaar.

Dieren ouder dan 18 maanden die sterven of geëuthanaseerd worden op **schapen- en geitenbeslagen die een statuut "verwaarloosbaar of gecontroleerd risico op klassieke scrapie" hebben, moeten steeds onderzocht worden op klassieke scrapie.** Vanaf nu is het ook mogelijk om op de kadavers van deze dieren bijkomend een autopsie te laten uitvoeren bij DGZ.

De **verhoogde waakzaamheid voor blauwtong wordt stopgezet**: het is niet langer verplicht om dieren die ingevoerd worden uit een risicogebied te laten onderzoeken. Andere elementen in het toezicht rond blauwtong - onderzoek van monsters bij klinische problemen, abortusprotocol en winterscreening - blijven wel behouden, net als de monsternemingen in het kader van het handelsverkeer van herkauwers naar sommige EU-lidstaten.

APRIL

JUNI

JULI

Het **DGZ-labo** onderzoekt voortaan zelf **bloedmonsters voor *Ascaris suum***. Het laboratorium heeft deze test overgenomen van de faculteit Diergeneeskunde van UGent, dat deze activiteit niet langer uitvoert.

Ook het rapport met **de resultaten van *Salmonella*-onderzoek bij pluimvee** verschijnt. In 2020 voldeed België enkel aan de vooropgestelde Europese doelstellingen voor *Salmonella* bij vleeskippen. Bij fokpluimvee, leghennen en vleeskalkoenen was dit niet het geval. *Salmonella* Infantis blijft de grootste uitdaging binnen de pluimveehouderij.

In 2021 werd de **kaap van 10.000 dieren op autopsie ruim overstege**n. Onze dierenartsen pathologie onderzochten niet alleen herkauwers, varkens en pluimvee, maar ook lama's en alpaca's, konijnen, paarden en kleine huisdieren. In hun activiteitenverslagen met de resultaten van de werking in 2020 beschrijven ze ook de trends van de voorbije vijf jaar. 33% van de lijkschouwingen vonden plaats binnen het abortusprotocol herkauwers, de overige kaderen in de algemene diagnostiek voor de diverse diersoorten, epidemiologische bewaking, Veepeiler, etc.

DGZ verspreidt een **nieuwe editie van Veescoop**, het kwartaalrapport dat op een overzichtelijke manier inzicht geeft in mogelijke dreigingen, opvallende bevindingen en trends in programma's en ziekten voor de verschillende diersoorten.

Het DGZ Labo breidt zijn gamma testen voor varkens uit met een nieuwe PCR die de virulentiefactoren van *Streptococcus suis* nagaat. De meest relevante serotypes van deze bacterie kunnen al langer bepaald worden met slide-agglutinatie, maar binnen eenzelfde serovar kan een verschil in virulentie optreden. Dan kan een bijkomende PCR-bepaling van virulentie-geassocieerde factoren extra informatie bieden.

Met de regelmaat van een klok publiceren de dierenartsen pathologie **interessante casussen en bevindingen op de blog 'Gezonde dieren'** voor dierenartsen.

AUGUSTUS

SEPTEMBER

Veepeiler Rund wil samen met de faculteit Diergeneeskunde van UGent meer **inzicht en awareness brengen rond HBS (hemorrhagisch bowel syndroom)**, een aandoening die aanleiding kan geven tot een lokale en uitgesproken bloeding ter hoogte van de dunne darm bij volwassen melkkoeien. Veehouders en dierenartsen worden uitgenodigd om mee te werken aan het project.

Na een korte zomerperiode zonder gevallen van **vogelgriep** is er nu een **nieuwe besmetting met de hoogpathogene variant** bij een handelaar in Menen. Alle voorzorgsmaatregelen worden genomen om verdere verspreiding te vermijden.

Veepeiler Rund start een project om na te gaan **in welke mate leptospirose een rol speelt bij abortussen bij rundvee**. Binnen dit project zal DGZ een 100-tal foetussen die binnenkomen voor het abortusprotocol bijkomend onderzoeken op de meest voorkomende types *Leptospira*.

Het abortusprotocol voor rundveebedrijven zit in een nieuw jasje.

Er zijn nu vier pakketten voor een meer gerichte diagnostiek. Naargelang het drachtstadium en de macroscopische bevindingen worden de foetussen onderzocht volgens een bepaald pakket.

OKTOBER

NOVEMBER

Een nieuw werkjaar van het **paratuberculoseprogramma van de Belgische zuivelketen** gaat van start. DGZ maakt de bemonsteringslijsten van alle te onderzoeken dieren op en bezorgt ze aan de dierenartsen. **In het voorbije werkjaar behaalde 83,8% van de bedrijven die een screening lieten uitvoeren het A-niveau.**

Het **ROADMAP EU-project** dat de sector wil helpen om **verantwoord om te gaan met antibiotica**, viert zijn eerste verjaardag. Samen met veehouders gaan de projectpartners op zoek naar **concrete acties die praktisch en financieel haalbaar zijn.**

De **hoogpathogene variant van vogelgriep** tiert welig bij wilde vogels, niet alleen in België maar ook in onze buurlanden. Vanaf 15 november geldt opnieuw de **ophokplicht** in het hele land.

Een nieuw onderzoeksproject van Sciensano, DGZ, ARSIA en CER Groupe, dat gefinancierd wordt door de FOD Volksgezondheid, wil nagaan hoe we de **vaccinatie voor NCD kunnen optimaliseren om bedrijven beter te beschermen tegen de ziekte.** Bedrijven die hun vaccinatieprotocol willen laten evalueren, kunnen deelnemen aan het project.

Naar aanleiding van de nieuwe Europese Diergezondheidswet is er een **aanpassing van de steekproefgrootte van IBR-opvolgingstesten op IBR-vrije bedrijven.**

Goede bioveiligheid begint met een grondige risico-analyse. Daarom is **elk varkensbedrijf** vanaf 2021 verplicht om **jaarlijks een bioveiligheidsaudit** te laten uitvoeren door de bedrijfsdierenarts en een bijbehorend actieplan op te maken. **DGZ ondersteunt de varkenshouders en hun dierenartsen hierbij, met o.a. specifieke werklijsten en een specifieke module binnen haar FarmFit applicatie.**

Thafía Vanblaere wordt aangesteld als nieuwe manager van de laboratoria van DGZ, MCC en Vivee.

In december wordt - na uitbraken in het Franse *Département du Nord* - ook **hoogpathogene vogelgriep vastgesteld op meerdere commerciële bedrijven in België** (Alveringen, Ravels en Veurne). Alle voorzorgsmaatregelen om verdere verspreiding te voorkomen, worden genomen.

De **snelscan echografie** is een betrouwbare techniek om dieren met pneumonie op te sporen en vervolgens doelgericht te behandelen. De opleiding erover binnen het VLAIO **PneumoNEE-project** levert een eerste lichter getrainde dierenartsen af.

Naar aanleiding van de nieuwe Europese diergezondheidswet krijgt **elk Belgisch rundveebeslag een nieuw IBR-statuut** toegekend. DGZ informeert de veehouders over de wijzigingen. Het goede nieuws is dat inmiddels al 97,4% van alle Vlaamse rundveebedrijven een IBR-vrij statuut heeft.

Het **Sanitair Fonds** beslist om dit werkjaar paratuberculose opnieuw financiële ondersteuning voor serologische analyses toe te kennen aan alle bedrijven met een A- of B-opvolgingsniveau. Daarnaast kunnen bedrijven met een A-niveau ook genieten van extra ondersteuning voor PCR-testen op meststalen.

De workshops **"introductie tot de metabole bedrijfsscan"** kunnen eindelijk live doorgaan. De dierenartsen-deelnemers leren hoe ze met deze tool de metabole gezondheid van een melkveebedrijf in kaart kunnen brengen aan de hand van bloedanalyses en hoe ze deze info kunnen vertalen in bruikbaar advies voor de veehouder.

Een nieuw onderzoeksproject van Veepeiler Rund, GPS en de Universiteit Luik wil een antwoord bieden op de vraag **waarom Mycoplasma bovis op het ene bedrijf een echte ravage veroorzaakt terwijl de bacterie op andere bedrijven circuleert zonder veel erg.**

DECEMBER

2022

Blijvend investeren in de toekomst

Het zijn moeilijke tijden voor de veehouderij in Vlaanderen. De regelgeving neemt constant toe en de bestaande verandert of verstrengt. Dit resulteert in grote onzekerheid richting toekomst. Ook in de moeilijkste omstandigheden blijft DGZ samen met haar diverse partners continu investeren om **kwaleitsvolle en betrouwbare diensten** te leveren vanuit een pragmatisch beleid gebaseerd op no-nonsense, zoals de meeste veehouders ook in hart en nieren zijn. Als **schakel** tussen de veehouder, zijn dierenarts en de overheid, wil DGZ **waarde creëren** voor al haar klanten, die **centraal staan** bij alles wat de organisatie doet.

- Bij onze keuze van de diensten die we prioritair verlenen, de verschillende laboanalyses en de diagnostiek. Bij DGZ vindt de veehouder de **kwaleitsvolle en betaalbare diensten** die hij nodig heeft en waar hij recht op heeft. Hierdoor kan DGZ samen met de veehouder en zijn bedrijfsdierenarts **toegevoegde waarde creëren** voor alle partijen in de keten.
- Bij de **kwaleitsbewaking van onze data**, het delen van data en van informatie in het algemeen, bv. via de handige FarmFit applicatie voor bedrijfsdierenarts en veehouder.
- DGZ is erkend door de overheid om de **gezondheidssituatie** van de Belgische veestapel en de gezelschapsdieren op de voet te **monitoren**. Door ervoor te zorgen dat de veehouder de gezondheidsrisico's voor zijn veestapel zo goed mogelijk in beeld heeft, stelt DGZ hem in de mogelijkheid om te **voldoen aan alle kwaleitscriteria** die de overheid of andere partijen bepalen in het kader van **voedselveiligheid en de gezondheid van mens en dier**.
- Naast gezondheidsprogramma's en procesoptimalisaties ontwikkelt DGZ **nieuwe laboanalyses** die de activiteiten in de primaire sector verbreden en die verder gaan in de agrovoedingsketen. Bv. analyses van water, van vitamines, van mycotoxines en nog veel meer. Ook in haar **dienstenaanbod werkt DGZ proactief aan nieuwe ontwikkelingen**, zoals de antibiotica coaching.
- Van de duizenden vragen die DGZ via verschillende kanalen ontvangt, is minder dan 1% een échte klacht. Zelfs die proberen we altijd als **kans tot verbetering** te grijpen.

Samen voor gezonde dieren. Samen voor mens en dier!

